

Protokollsbilaga L

Direktionens protokoll 091208, § 18

PM

DATUM: 2009-11-15
AVDELNING: ADM
HANDLÄGGARE: Christina Wejshammar/Leif Jacobsson
HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2009-257-ADM

■ Minnesmynt 2010

1. Beslutsförslag

Direktionen föreslås besluta

- att minnesmynt ska ges ut 2010 med anledning av kronprinsessan Victorias och Daniel Westlings bröllop den 19 juni 2010,
- att ett guldmynt ska ges ut i valören 4 000 kronor och ett silvermynt i valören 300 kronor,
- att mynten ska tillhandahållas till sitt nominella värde och upplagan bestämmas av efterfrågan,
- att lansering och start av distribution ska ske i maj 2010 och utgivningen avslutas den 31 december 2010,
- utgivningen ska upphöra i det fall att Riksbankens inköpskostnad för mynten till följd av höjda priser på silver och guld överstiger det nominella värdet, samt
- att uppdra åt administrativa avdelningen att ta fram förslag till formgivning och att planera för inköp och distribution.

2. Bakgrund

Enligt principer som fastställdes av direktionen 2008 ska Riksbanken ge ut minnesmynt för att manifestera händelser av särskild nationell vikt. Utgivning ska ske restriktivt och mer sällan än vad som varit fallet under senare år. Även bruksmynt ska användas för att uppmärksamma jubileer och andra viktiga händelser.

Inom Riksbanken finns en beredningsgrupp för utformning av sedlar och mynt som bl.a. har till uppgift att bereda frågor om utgivning av minnesmynt. Där ingår fyra ledamöter i riksbanksfullmäktige och fyra utomstående experter.

Produktion och distribution av minnesmynt sköts på Riksbankens uppdrag av AB Myntverket i Eskilstuna. Villkoren regleras i ett avtal mellan Riksbanken och Myntverket från 2006.

Historiskt har minnesmynt som regel getts ut i samband med viktiga händelser i kungahuset. Beredningsgruppen har gjort bedömningen att bröllopet den 19 juni 2010

■ mellan kronprinsessan Victoria och Daniel Westling är en händelse som motiverar utgivning av minnesmynt.

Administrativa avdelningen föreslår mot den bakgrunden att minnesmynt ges ut enligt förutsättningar som beskrivs nedan.

3. Utgångspunkter för val av valörer

Minnesmynt ges ut på grund av en lång tradition och för att tillgodose ett intresse från allmänheten och myntsamlare. Det är lämpligt att följa senare års praxis och ge ut ett silvermynt av lägre valör och ett guldmynt av högre valör.

Utgångspunkten är att utgivningen inte ska medföra förlust för Riksbanken. Mynten avses att tillhandhållas till nominellt värde. Kostnaden för att ge ut mynten får därför inte vara högre än det nominella värdet.

Kostnaden för minnesmynt påverkas bl.a. av metallpriserna vid den tidpunkt då Riksbanken gör beställning hos Myntverket. För att inte riskera kostnader för osålda mynt beställs mynten successivt beroende på efterfrågan. Det innebär att Riksbanken normalt lägger flera beställningar under försäljningstiden och att inköpspriserna kan variera beroende på aktuella metallpriser.

4. Valörer på 2010 års mynt

Med de förutsättningar som gällde den 23 oktober 2009 är inköpspriset för ett silvermynt 182 kronor och för ett guldmynt 2 800 kronor. Av dessa priser utgör 85 kronor respektive 281 kronor fast tillverkningskostnad. Övrig del av priset är kostnad för metall. Till inköpskostnaden kommer ersättning till Myntverket för formgivning och distribution samt Riksbankens egna administrationskostnader.

Riksbankens kostnad för silvermyntet beräknas med ovanstående metallpriser och inklusive övriga omkostnader i dagsläget uppgå till mellan 220 och 230 kronor per mynt. Av tradition sätts det nominella värdet på minnesmynt i silver till hela hundratal kronor. Silvermyntets nominella värde bör mot den bakgrunden vara 300 kronor. Därigenom finns också en betydande marginal för en höjning av silverpriset innan kostnaden för myntet överstiger det nominella värdet. Silverpriset kan gå upp med 77 % innan denna gräns nås.

Riksbankens kostnad för guldmyntet beräknas med motsvarande förutsättningar uppgå till cirka 2 900 kronor. Metallvärdet i guldmyntet utgör cirka 90 % av myntets inköpspris. En relativt liten uppgång i guldpriserna skulle därför kunna medföra att guldvärdet överstiger det nominella värdet om detta sätts till 3 000 kronor. För att skapa en rimlig säkerhet för att detta inte sker måste det nominella värdet vara högre. Av tradition sätts det nominella värdet på guldmynt till hela tusental kronor. Guldmyntets nominella värde bör mot den bakgrunden vara 4 000 kronor. Guldpriset kan då stiga med 44 % innan kostnaden överstiger det nominella värdet.

Även om det med ovanstående nominella värden finns en betydande marginal för att inköpskostnaden för mynten inte ska överstiga det nominella värdet bör det finnas en spärr som förhindrar att Riksbanken vid en mycket kraftig ökning av metallpriserna ger ut mynt vars inköpspris överstiger det nominella värdet. Utgivningen bör därför avbrytas om detta förhållande uppstår.

5. Upplagor

Minnesmynt har som regel haft en på förhand maximerad upplaga. Vid vissa tillfällen har denna upplaga varit mycket stor. Den var exv. två miljoner stycken vid kungabröllopet 1976, varav drygt 1,5 miljoner såldes. Vid andra tillfällen har den maximala upplagan varit betydligt lägre.

Bröllopet 2010 förväntas få stort intresse från allmänheten. Det är rimligt att de som önskar köpa ett minnesmynt ska få tillfälle att göra detta utan hinder av en maximerad upplaga. Administrativa avdelningen föreslår därför att Riksbanken tillgodoser efterfrågan och att ingen maximal upplaga fastställs. Däremot bör en tidpunkt bestämmas när utgivningen upphör, lämpligen den 31 december 2010.

I och med att upplagan blir obegränsad är det svårt att bedöma den slutliga upplagens storlek. Detta gäller i synnerhet silvermyntet, som kan komma att få stor efterfrågan från allmänheten. Vid de senaste utgivningarna av minnesmynt har guldmyntet normalt givits ut i cirka 3 000 exemplar och silvermyntet i cirka 20 000 exemplar. Administrativa avdelningen bedömer att efterfrågan blir större den här gången och avser att budgetera för 4 000 guldmynt och 200 000 silvermynt.

6. Bokföringsprinciper

Minnesmynt är lagliga betalningsmedel. Det innebär att inköp och utgivning av minnesmynt bokförs i Riksbanken på samma sätt som utgivning av vanliga sedlar och mynt. Den betalning av nominella värden som sker när Riksbanken ger ut minnesmynt blir en tillgång i Riksbankens balansräkning, samtidigt som skuldsidan i balansräkningen ökar i samma omfattning. Riksbanken måste alltid kunna lösa in utelöpande sedlar och mynt om innehavaren så önskar.

Inköpen och övriga kostnader för minnesmynt blir en kostnad som Riksbanken måste budgetera för 2010, men mynten genererar inte någon intäkt genom utgivningen. Detta innebär att Riksbankens resultat 2010 minskar med samma belopp som kostnaden för minnesmynten. Till följd av detta minskar även Riksbankens inbetalning till staten enligt den modell som tillämpas för beräkning av inbetalningens storlek.

Om inbetalningen av det nominella värdet överstiger inköpskostnaden plus omkostnader får Riksbanken dock ett överskott som kan placeras och generera intäkter (seignorage). Kostnaden för mynten kommer då att tjänas in på sikt.

7. Ekonomiska konsekvenser

Vid den budgeterade upplagan på 4 000 guldmynt och 200 000 silvermynt uppstår en kostnad i 2010 års budget på cirka 56,5 miljoner kronor. Utgivningen genererar ett överskott på cirka 19,5 miljoner kronor som Riksbanken kan placera. Vid en kalkylerad årlig avkastning på 4 % kommer kostnaden för minnesmynten att vara intjänad på cirka 50 år, förutsatt att inte mynten kommer tillbaka till Riksbanken i någon större omfattning.

Om upplagan blir lägre än den budgeterade minskar såväl inköpskostnad som överskott. Det motsatta gäller om efterfrågan blir högre än den budgeterade. I det fall att silvermyntet skulle efterfrågas i 1 miljon exemplar och guldmyntet i 4 000 exemplar blir Riksbankens kostnad 2010 cirka 235 miljoner kronor och överskottet cirka 81 miljoner kronor.

■ Om priserna på guld och silver skulle stiga med 10 % ökar Riksbankens kostnad 2010 med 3 miljoner kronor vid den budgeterade upplagan på 200 000 silvermynt och 4 000 guldmynt. Om silvermyntet efterfrågas i 1 miljon exemplar och guldmyntet i 4 000 exemplar leder 10 % ökning av guld- och silverpriserna till en ökad kostnad på 11 miljoner kronor.

I enlighet med direktionens beslut den 12 oktober 2009 återkommer administrativa avdelningen till direktionen om efterfrågan bedöms överstiga den budgeterade.

8. Lansering och utgivning

När Riksbanken ger ut minnesmynt uppmärksammar Posten ofta samma händelse med ett frimärke. Så är fallet även den här gången; Posten lanserar ett frimärke med anledning av bröllopet i maj 2010. Vid flera tillfällen har Posten och Riksbanken samordnat lanseringen av frimärke och minnesmynt. Administrativa avdelningen har kontaktat Posten för att diskutera ett samarbete 2010.

Det är således lämpligt att lansera minnesmynten i maj 2010 och att Myntverket inleder distributionen omedelbart därefter. Allmänheten bör av praktiska skäl kunna göra beställningar redan tidigare under året i syfte att underlätta för Myntverket att producera efterfrågade kvantiteter i tid.